

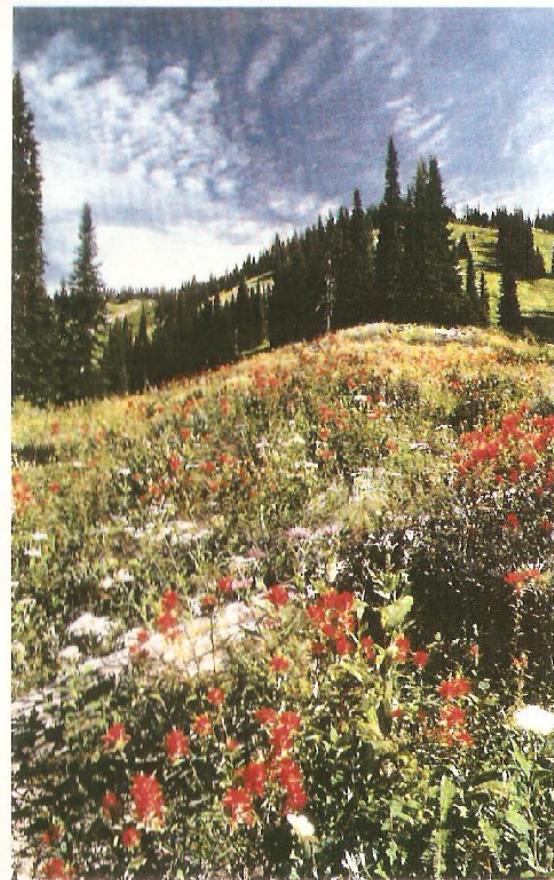
PRAŽSKÝ MOTIV VE WINNIPEGU NA ZDI RESTAURACE BOHEMIA

SUMMER 2001

ŘÍČKA

MOUDROSTÍ & INFORMACI

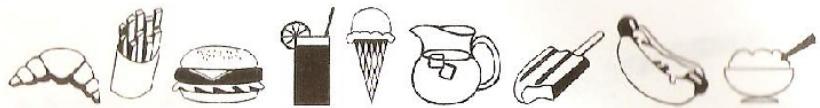

Ó kraji rozlehly
v šíř i v dál
pln lučin
zelených a
zlatých klasů,
co štěstí a
blaha bych ti
přál,
jak ležíš přede
mnou v
slunečném jasu!

(Josef Václav Sládek)

CANADIAN CZECHOSLOVAK
BENEVOLENT ASSOCIATION
OF WINNIPEG
established 1913

JARNÍ PICNIC

**SOBOTA 9. 6.2001 od 13:00 hod. ve všech
prostorách čsl. klubu na 154 McKenzie St.**

** - Studené pivo a nealkoholické nápoje, !

** - Tradiční prase na roštu !

** - Moravské klobásy a špekáčky přímo z Prague-Deli v
Toronto

** - Domácí polévky a moučníky !

** - Kulturní vložka !

** - Hudba k poslechu i tanci !

NOVINKA !!!! - Odpolední film pro děti a večer pro
dospělé - zcela zdarma !!!

Vstupné je ohraničeno pouze vaší šlechetností - ale rádi
uvítáme i ty co mají hluboko do kapsy !!!!

**PŘIJĎTE, těšíme se na shledanou a
vy určitě nebudete zklamáni !**

Pool table, bazaar, giveaway prizes
and lot more fun !

FOLKLORAMA & SEMTEX

Aši si po přečtení tohoto titulku řeknete, že mi trochu pomátno v hlavě. Ale pokusím se vám to vysvětlit.

Mnozí z vás znáte písničku Honzy Vyčítala, - s kým mám obrovskou čest se trochu blíže znát - Semtex. A tato, jako mnoho jiných Honzových písniček byla a je mým jediným společníkem za dlouhých nočních jízd po silnicích tohoto kontinentu. No a právě text Semtexu obsahuje několik řádků, které jsou jakoby na míru šité na to o co se já a mnozí jiní krajané snažíme cosáhnout.

"Už dávno nejsem to, co jsem byval za malá..." Typickým příkladem je diskuze, kterou jsem měl nedávno s jedním mým přítelem. Říká mi: "Vidliš, jak už dědkovatíme? Před 25 lety jsme se bavili o tom, kde je jaká pěkná holka a jak ji dostat, před 10 lety jsme diskutovali, jak vydělat co nejvíce peněz, no a dnes se bavíme o tom, co nás kde bolí...!"

" a chytit za šos sny než k modrým horám odletí..." v tom moc úspěšný nejsem - při pohledu na datum narození v mého řidičském průkazu si musím, ač chci nebo ne, přiznat, že některé z těch mých dávných snů již jsou dávno tam, kde je moje mládí (opět jeden z Honzových textů) a těch, co zbývají již moc není a tudiž se musím snažit (i bez Tleskačova létacího kola) mnichem více, aby jsem alespoň nějaký chytil.

"Jsme hrdí na to, co my Češi světu přinášíme...." lidi, berte na vědomí, že tato písnička vznikla v době kdy tzv. "politically correct" termín byl ještě našemu jazyku neznámý a tak se za Honzu omlouvám všem mým skvělým pomocníkům, přátelům a známým ze Slovenska. Jsem přesvědčen, že je jedno, jestli mluvím o Čechovi, Slovákově, Němci, Turkovi, Maďarovi anebo o komkoliv, tu hrdost na svou mateřskou zem máme všichni stejnou. Zvláště my, co jsme z malé zemičky v srdci Evropy o které toho zde v Kanadě většina lidí ví velmi málo, jsme o to více hrdí a pyšní, když se můžeme blýskout s něčím, co je pouze a čistě naše, od nás z vlasti.

A teď už se asi začnáte ptát sami sebe, co to má společného s Folkloramou?

Když jsme několik měsíců zpět uvažovali, zda obnovíme Československý pavilon na Folkloramě, nebylo nás pár, co jsme byli u znovuzrození pavilonu, tak úplně přesvědčeni, že se nám to podaří. Elán, nadšení a spontánní euforie tam tak trochu chyběla. Možná proto, že jsme s odstupem let času zmoudřeli anebo jsme ztratili trochu toho mladického elánu, ale i přesto jsme si uvědomili, že pro mnohé z nás je to vlastně jeden z našich snů, který jsme tak rádi prožívali pár let zpět a nyní se nám tento srpnový sen může vrátit. Já

vím, že si asi řeknete, že to je pěkně blbej sen, to raději tak 7-8 číselné konto v bance, dovolenou na Hawaï, Bali nebo v Tunisu, obrovský dům, přepychové auto - to jsou sny, ale věřte, že někde dole na dně své duše má každý z nás i ty nemateriální sny. Někdo více, někdo méně, ale zaručeně tam jsou.

A že tento sen dokážeme zrealizovat, to již je hrdostí a pýchou každého z nás kdo se narodil mezi Aši a Čiernou při Čope.

Bude to velice náročný a vyčerpávající týden, ale věřte mi, že pocit dobře vykonané práce vám tuto únavu pomůže překlenout. Sám z vlastní zkušenosti mohu říct, že jsem tímto prošel mnohokrát při různých akcích v klubu (a nebyl jsem sám), že jsem navenek se ptal sám sebe jestli to mám zapotřebí, ale též musím přiznat, že uvnitř jsem měl vždy velice pěkný a hřejivý pocit z toho, jak se to všechno dobře vyvedlo. A i když je tento pocit třeba jen na chvíli, tak určitě stojí za to nenechat si ho uletět.

Nebudu se vás snažit vlákat do říše snů a falešných představ. Tvrz skutečnost je, že nám bude třeba každé pomoci, i byť na několik hodin nebo třeba jen jeden den. Zamyslete se a zkuste obětovat trochu svého času, vykolejte na chvíli z každodenního závodu bez konce a přijďte nám pomoci. S vaší pomocí bude mnohem snadnější dosáhnout toho uspokojivého pocitu a pýchy a hrdosti na to co my - Češi a Slováci světu přinášíme.

Za výbor Pavilonu "Heart of Europe" Jerry Klimeš

Kdokoliv může jen trochu pomoci: Volejte: Vladka Zvoník 257-1995 nebo Anička Tumilson 633-5300

*****

GARAGE SALE !!

V sobotu 23. června / júna bude opět po 3 leté přestávce v hale na 154 McKenzie St. "garage sale".

Věříme, že za tu dobu se u vás zcela jistě nashromáždilo mnoho věcí, které se staly přebytečnými.

Řešení je zcela jednoduché - spojte se s Andulou, Aničkou, Ankou - prostě s pí. Tumilson na tel. čísle 633-5300 nebo cellular 227-5955 a ona vám již ochotně poví kdy a kam vaše přebytečné věci dopravit. No a pak již se opět dostaví ten hezký pocit, že jste pomohli své krajské organizaci! Moc a moc za všechny příspěvky děkujeme. A pamatujte, jak angličtina řílá:

"Someone's junk could be the other's treasure"

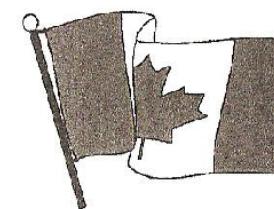
GARAGE SALE!!! GARAGE SALE !

CALL 227-5955, or 633-5300

Kanadskou identitu posílil rok 1917

říká v rozhovoru pro Lidové noviny Lenka Rovná, spoluautorka nových komplexních Dějin Kanady.

Lenka Rovná a Miroslav Jindra jsou autory Dějin Kanady, které uvedlo na trh Nakladatelství Lidové noviny. Lenka Rovná (1955) vede katedru západoevropských studií a kurzy kanadské historie a politického systému na fakultě sociálních věd UK.

LN: Vaše Dějiny Kanady jsou prvním zpracováním této tematiky od českých autorů. Co pro vás bylo impulsem k této práci?

Zásadním podnětem byl můj pobyt v Kanadě v letech 1991-1995, kdy jsem na kanadských universitách učila evropský politický systém. V té době jsem začala být intenzivně vtahována do kanadské problematiky a nadšeně jsem se vrhla do podrobného studia kanadské historie a politologie. V roce 1995 jsem také přednesla svoji habilitační přednášku o kanadské politické scéně. Když jsem pak dostala nabídku, abych se vrátila do Čech a převzala v Praze katedru na fakultě sociálních věd, rozhodla jsem se využít nabytých znalostí k napsání Dějin Kanady.

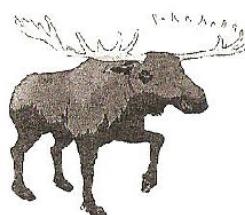
LN: Jak probíhala spolupráce dvou autorů na jedné odborné publikaci?

Myslím, že právě má spolupráce s doktorem Jindrou byla pro Dějiny velikým přínosem. To jest spojení mne jako historičky a politoložky a doktora Jindry, který se zabývá kanadskou kulturou. Kolega tak příručku obchatil o rozsáhlou kulturní kapitolu a provedl odbornou jazykovou revizi celé knihy.

LN: Historicky stála Kanada především pod vlivem Anglie a Francie, byla ale přirozeně ovlivňována i sousedstvím se Spojenými státy. Až dodnes je formální hlavou Kanady, jakožto člena Britského společenství národů britská královna. Odkdy se však datuje formování vlastní kanadské identity? Co to vlastně znamená být Kanada?

Myslím si, že definice "kanadskosti" je problém i pro samotné Kanadany. Formování kanadské identity totiž prochází mnoha různými historickými mezníky; tím opravdu nejvýraznějším byla asi první světová válka, kdy v dubnu 1917 na bojišti u Vimy Ridge u francouzského Arrasu vybojovali na Němcích slavné vítězství. Říká se, že i tam došlo k výraznému zformování kanadské pospolitosti v okamžiku, kdy vojáci náhle získali pocit, že bojovali a umírali hlavně pro svoji zem a nejen za zájmy britského impéria. Samozřejmě, že i během druhé světové války a později, v šedesátých letech, docházelo k dalšímu definování kanadské identity. Tehdy šlo ale i o víceméně negativní vymezení vůči Spojeným státům ve smyslu otázky "Kdo vlastně jsme?" a odpovědi "Ne Američané!". Ale kanadská identita je spojena především s kanadskou tolerancí, multikulturním cítěním a s velmi intenzivním prožíváním vlastní země. Jsou to ty velké prostory, které dělají lidem při pohledu na svět širší perspektivu.

LN: Koncem září minulého roku zemřel Pierre Elliott Trudeau, kanadský premiér, který slál v šedesátých a později v osmdesátých letech v čele státu celkem po patnáct let. Jak byste shrnula jeho význam pro kanadskou historii a vývoj kanadského státu?

Jak to bývá, i Trudeauova osobnost je vykládána mnoha způsoby. K jeho nesporným úspěchům patří pomoc při ustavování a zviditelkování Kanady na mezinárodní politické scéně či v jím započaté dodnes úspěšné politice multikulturalismu. Velké pozitivum je třeba spatřovat i v jeho konceptu tzv. *Just Society* cíli "spravedlivé společnosti", kdy se jakožto liberál snažil vyslyšet požadavky jednotlivců, stejně jako požadavky menších národnostních

skupin včetně původních obyvatel. Jeho politické působení mělo ale i své stinné stránky: například velký dluh státu, který začala splácet až vláda premiéra Chretiána. Také hodnocení Trudeauva vztahu k frankofonní Kanadě je nejednoznačné. Přestože Trudeau v proudu frankofonních intelektuálů zastával spíše federální pozice na rozdíl od některých svých kolegů s tendencemi separatistickými, byl to podle některých autorů právě on, kdo zapříčinil různé, dodnes trvající problémy. Osobně si ale nedovedu představit, kterému politikovi by se podařilo tuto složitou otázku vyřešit.

LN: Co se týče vztahu Kanady a Česka: u nás je Kanada země i u široké veřejnosti velmi populární, přestože se o kanadských reáliích příliš detailně neví. S čím podle vašeho názoru souvisí fakt, že je Kanada u nás přijímána takto pozitivně?

Tato skutečnost určitě souvisí i s velkou českou a slovenskou menšinou, žijící v Kanadě. Spousta našich občanů tam má příbuzné a přátele, kteří za minulého režimu do Kanady emigrovali. Dalším důvodem je jistě i hojnost překladů z kanadské literatury, což také přispívá k rozšířování všeobecného podvědomí o zemi. Nezapomínejme ale ani určitou romantickou představu o krásné kanadské přírodě nebo zájem o kanadský hokej a spoustu dalších faktorů.

LN: Existuje v Kanadě nějaká moderně zpracovaná příručka, týkající se české historie?

Aši nejvýznamnějším kanadským historikem a politologem, který zpracovává českou problematiku, je profesor Gordon Skilling. Zabývá se hlavně masarykovskými studii. V současné době také vydal v angličtině své Paměti, které u nás vyjdou v překladu.

LN: Chystáte nějakou další publikaci s kanadskou tématikou?

S kolegyní Blankou Říčovou z politologie připravujeme publikaci, zabývající se porovnáváním kanadského a skotského nacionálnímu.

Lenka Lahodná - Lidové noviny
Alena Poremska (Calgary)

Košatá lípa s podzimem opadá,
Zvěděra pohasne slunce svít
Chladivá noc přichází.
Chci někdy vzbouřit se
Koloběh ten chci zastavit
a nevidět, jak přítel můj mí navždy
Odchází

17. února 2001 nás opustil po udátném boji se zákeřnou nemocí náš přítel, kamarád, poctivý a věrný krajan, bratr, pan

MIROSLAV NĚMEČEK

Bolestně budeme postrádat jeho bodrý humor a jeho přítomnost na našich klubových akcích, které s manželkou nikdy neopomenul navštívit. Bude nám chybět jeho životní moudrost, jeho humor i vlastně dým z jeho skoro věčné cigarety. Ale věřím, že tam nahoru najdeš nový klub a určitě se na nás budeš divat a dál nám fandit.

A my, v naší staričké klubové budvě na 154 McKenzie Street ve Winnipegu budeme cítit, jako by jsi tu s námi stále seděl....

Výbor Československé Podpůrné Jednoty

Vo štvrtok, 5.aprila 2001 o 8 hodine večer sa v Calvary Temple on Hargrave St., Wpg., konal HODOBNÝ TRIBÚT pre pána VÁCLAVA MACHOVCA.. Pán Machovec nás opustil pred rokom a pol. Bol aktívnym členom česko-slovenskej komunity a skvelým hudobníkom. Tribút pripravil a uviedol WINNIPEG POPS ORCHESTRA.

Na programe vystúpili: Elsie Machovec, Rodney Machovec, Beryl Paintin a W. Pops Orchestra pod vedením Mary Ann Taylor. Koncertu sa zúčastnili predstavitelia kanadskej a česko-slovenskej komunity, ktorí si prišli zavzpomínať na Václava Machovca pri hudbe, ktorú tak miloval.

Po ukončení slávnostného a výborného koncertu odovzdala Helenka Hlasová za obe krajanské organizácie vo Winnipegu (ČSPJ a ČSSK) kytice. Jedna z nich bola odovzdána dirigentke W. Pops Orchestra, pani Mary Ann Taylor a druhá pani Eliške Machovcové.

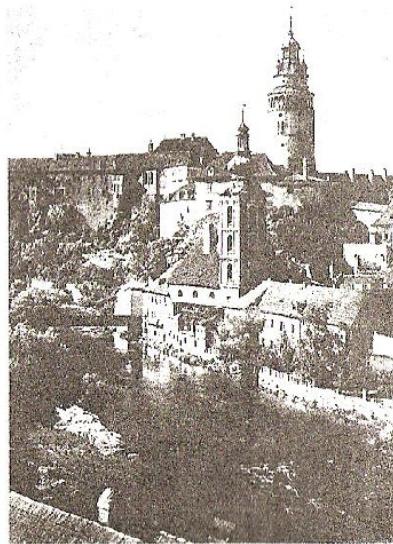
Vzpomínáte také??

Každý z nás jistě měl a má svá oblíbená místa, na která rád vzpomíná a rád je navštěvuje pro nás, to byly a ještě stále jsou, Jižní Čechy. Jako malá jsem jezdívala na letní byt, jak se to tenkrát nazývalo, s mojí tetou a strýčkem, kteří jako profesoři mívali celé léto prázdniny a protože sami děti neměli, chtěli mít nějaké obveselení dětským smíchem a to jsem měla obstarat já nevím jak v jejich případě se to povedlo, ale já jsem si užila až, až. Díky jím jsem se také naučila plavat už asi ve čtyřech letech. Možná, že někdo z vás se bude pamatovat, že dřívější statkáři si budovali tak zvaný výměnek trochu dále od hlavního stavení, kam se přestěhují až předají hospodářství svým dětem. Tento výměnek pronajímali letním hostům. Teta vždy vybírala taková místa, kde byly lesy, protože byli vášní houbaři, a také rybník na koupání a cbvyklo to bylo v jižních Čechách. Nikdy se mi moc nechtělo vracet se do rušné Prahy, takže už od ranného dětství jsem měla na jižní Čechy ty nejlepší vzpomínky.

Shodou okolností jsem se také vdala za jihočecha a tak jsme neměli žádné konflikty v oblíbenosti určitého kraje. Naše záliba v hradech a zámcích, kterých je v tomto kraji opravdu dost nekladla žádné meze. Také města zdě mají svůj osobitý ráz, jak asi všude, ale to už je věc názoru. Projeli jsme tento kraj, nejdříve na motorkách s rancem na zádech, že začátku dokonce i stan bez podlážky, dělali jsme stružky okolo stanu, sehnali někde nějaké seno aby nás to moc netlačilo, stan se dal tenkrát postavit na mnoha místech, ještě to nebylo tak rozšířené, tak se meze moc nekladly, to začalo až mnohem později. Jezdilo nás vždy více a tak posezení u táboráku s opékáním vuřtu a zpěvem, byly to vždy hezké chvíle na které rádi vzpomínáme. Když přišly děti, přišly auta, ale stále nám náš kraj zůstal v našem srdeci.

A také ještě dnes když navštívíme Čechy určitě jedeme na některá místa na které máme tak krásné vzpomínky. Určitě stojí za návštěvu třeba Český Krumlov, který dostal kompletně nový kabát a vypadá nádherně, člověk opravdu obdivuje staré stavby a architekturu. Celé město včetně zámku bylo pro svou unikátní architekturu zařazeno na seznam celosvětových památek UNESCO.

Ted' trochu zajímavostí o tomto malebném historickém koutku jižních Čech Českokrumlovský hrad a zámek je druhou největší stavbou tohoto druhu u nás, řeka Vltava se romanticky

klikatí středem města a pod hradem. Hrad s podhradím vznikl někdy v první polovině 13. století, od té doby však byl mnohokrát přestavován a upravován. Na přelomu 15. a 16. století tu Petr z Rožmberka vybudoval nový pozdně gotický palác, který Vilém z Rožmberka později přebudoval do podoby renezančního zámku. Další z Rožmberků Petr Vok se věnoval hlavně bohaté výzdobě a vybavení interiérů, významnými světovými výtvarníky, později byl donucen celé krumlovské panství prodat císaři Rudolfovi II.

V císařských rukou zůstal Krumlov jen krátkou dobu, Ferdinand II. jej v roce 1622 věnoval Janu Oldřichovi z Eggenbergu, v té době byl postaven v zahradě letohrádek, dochovaný v úpravě z padesátých let 18. století. Roku 1719 zdědili krumlovské panství Schwarzenbergové. Tehdy byla postavena barokní divadelní budova a jízdárna.

Za zmínku stojí také, zrcadlový sál, Maškarní sál s malbami J. Lederera, zámecká obrazárna, zahrada, divadlo v zahradě s otáčecím jevištěm, které je stále v provozu a můžete tam vidět scény na koních.

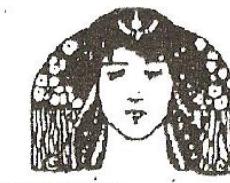
Dalo by se tcho hodně povídат o historii a různých povídeček okolo, ale nechci vás unavovat to co zajímá mě nemusí zajímat vás, ale za návštěvu Český Krumlov stojí, uvidíte tam rozdíly o proměnách života a vkusu od 13. do 18. století.

Iva Jančarová

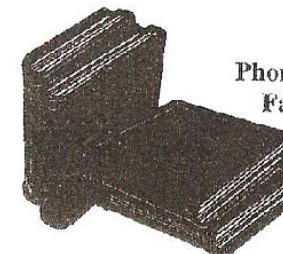

Nejlepší přítel je kniha

*Literacy
Pragensis*
"CZECH BOOKSTORE"

Zažádejte si o
náš katalog.
Velký výběr
českých knih.

Phone: (905) 704-0873
Fax: (905) 704-0879

cz.books@literacypragensis.on.ca

303 Queenston Street
St. Catharines, Ontario
L2P 2X5 CANADA

Nadia Huml - e-mail:

PŘÍSPĚVKY NA ŘÍČKU

Mr.L. Mácl	\$50	Mr. K.Bačík	\$ 20	Dr. I. Toffler	\$ 10
Mr.R. Pokorný	\$26	Mr. L.Kučera	\$ 10	Mrs.H. Hladík	\$ 20
Mrs.B. Rohn	\$15	Mrs.M. Petrák	\$ 20	Anonym	\$ 10
Mr. V. Petrželka	\$10	Mr. J. Lukeš	\$10	Mr. P. Gregor	\$ 15
Mr. R. Mandelík	\$10	Anonym	\$ 20	Mr. J. Tyc	\$ 15
Dr.J. Španihel	S50	Czech Bus.Assoc.of Western Canada			\$ 30
Anonym	\$30	Mr. F. Novák	\$ 250	Mrs.M. Valko	\$ 40
Mrs. E. Beneš	\$20	Z pozůstalosti pana F. Hlubučka			\$1,000

Všetkým Vám srdečne ďakujeme!

Z péra našich čtenářů

Milí přátelé, Jménem naší organizace a jménem svým vám mnohokráte děkuji za zaslání vašeho časopisu. Vždy, když se váš časopis objeví na mému stole, odložím všechny "důležité" papíry a dám se do čtení. Mě myšlení se odpoutá od denodenních problémů a po prečtení Říčky si připadám jak po balzamové koupeli.

Jako chairman neprofitní dobrovolné organizace dovedu obvzláště ocenit vaši iniciativu a práci, která je potřebná k udržení a neustálemu vylepšování programu vašeho unikátního sdružení a vydávání časopisu jako je Říčka.

S pozdravem Jerry Jelínek, CBAWC

•• "Spomínam si na milé stretnutie s Vami i na večer, ktorý sme strávili v spoločnosti. Vážim si Vašu aktivitu pri udržiavaní krajanských česko-slovenských tlačovín. Prosím pozdravte všetkých Slovákov, s ktorými som sa stretol a tlmočte pozdravy členom širšej českej a slovenskej komunity vo Vašom meste".
MUDr. M. Mikolášik, slovenský velvyslanec

•• Děkuji za zaslání Říčky. Ráda si ji přečtu a dozvím se o Vaši činnosti. Gratuluji!
Blanka Rohnová, past president ČSSK

•• Vážení priatelia, "Prijmte túto malú podporu na "Říčku", ktorá rastie do krásy. Podporu posielam k úcte a oslavě vzorného a poctivého života p.M. Němečka.
Maria Valko

•• Milí přátelé, přikládám šek na podporu vydávání milé "Říčky" k uctění památky zesnulého p. Miroslava Němečka. K Vaší záslužné práci Vám blahopřeji.
Dr. J. Joseph Spanihel

•• Děkujeme za vtipný a poučný časopis "Říčka". Ludvík Mácl

PRAGUE DELI

PRAŽSKÉ UZENÁŘSTVÍ

PRAŽSKÉ UZENINY

OBLOŽENÉ CHLEBÍČKY
A MISY

KNEDLÍKY
všech druhů

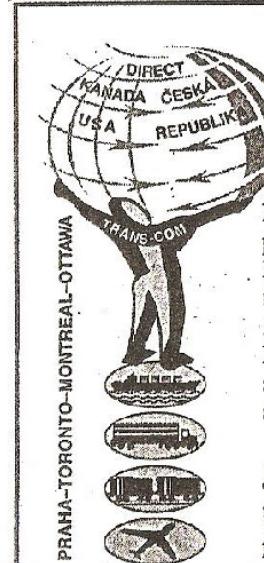
CUKRÁŘSKÉ
VÝROBKY

ČESKÉ
VÁNOČNÍ CUKROVÍ

DENNĚ ČERSTVÁ A CHUTNÁ JÍDLA

638 Queen St. West, Toronto
(416) 504-5787

Navštivte nás při Vaší navštěvě v
Torontu, nebo využijte
obědnávkové služby Jardy

Vaše břímě na naše bedra.

Plánujete svou příští zásilku? TRANS-COM přepraví cokoliv, spolehlivě a rychle - lodí, letadlem, vlakem, nákladním autem. Pravidelný týdenní servis mezi střední Evropou a severní Amerikou, sběrné kontejnery v obou směrech. Naše služby zahrnují nakládání, vykládání, skladování, rozvoz a pomoc s celým odbavením.

Jerry Formánek
tel: (905) 678-6412
fax: (905) 678-7544

TRANS-COM
TRANSPORT LTD.
INTERNATIONAL FREIGHT FORWARDERS

Trochu humoru

"Když piju kávu nemohu spát"

"To je zajímavé u mne je to přesně opačně. Když spím nemohu pít kávu."

Jaký je rozdíl mezi šachistou a alkoholíkem? Žádný. Oba jsou většinou v jiném světě a občas na tahu.

Rozčilování je zločin páchaný na sobě pro lidskou blbost.

V bytě zazvoní zvonek.
Malý synek běží otevřít.

Ve dveřích vidí poštáka a okamžitě běží za maminkou:

"Mami je tu pošták. Mám ti podat peněženku nebo si mám jít hrát ven?"

Když je co pít, důvod k oslavě se vždycky najde.

Mesto pod bielou vežou

Tak nazval spisovateľ Miroslav Fábera **STRÁŽNICU**, rodisko mojej matky a miesto, kde som trávievala letné prázdniny. V tom čase bola Strážnice mojím rajom na zemi - mestom radovánok a vzrušujúcich zážitkov - a dnes je súhrnom tých najkrajších spomienok na moje delstvo.

Nesmierne rada som sa prechádzala po uliciach mesta a obdivovala malérečky, ako zdobia priečelia domov a vinných sklepkov prekrásnymi maľbami. Najlepšie bolo v strážnickom parku, ktorý nám - deťom, slúžil pre všakováke hry a šantenie, prechádzky, poznávanie prírody a prvých lásieck. Bolo to miesto, kde sa každoročne v júni konali známe "Strážnické slávnosti".

Na tie sme sa vždy nesmierne tešili.

Aké bolo moje prekvapenie, keď som sa - už ako väčšia- dozvedela, že Strážnice má svoju bohatú história, ba dokonca v určitých obdobiach patrila k najvýznamnejším a najväčším mestám Moravy!

Počiatky mesta sú spojované s upevňovaním hraníc českého štátu za vlády Přemysla Otakara II. v 2. polovine 13. stor., kedy prišlo k trvalému pripojeniu tejto oblasti k Morave. Na ochranu hraníc bolo vybudovaných niekoľko hradov, ku ktorým patril i hrad v Strážnici, vystavený po r. 1260. Mesto bolo pôvodne kráľovským majetkom, na počiatku 14. storočia ho získal moravský rod pánov z Kravař. O veľký rozmach mesta sa zaslúžil Petr Strážnický z Kravař, ktorý postupne rozširoval panstvo, rozvíjal vinárstvo. V blízkosti mesta založil tiež novú dedinu, ktorá nesie jeho meno Petrov.

Strážnice sa rozvíjala. Bolo založené Nové mesto, opevnené vodnou priekopou a hlineným valom s vstavanými kamennými bránami, postavený kostol sv. Martina a prestavaný hrad.

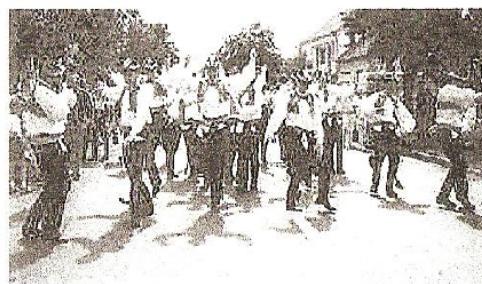
Zaujímavosťou je, že mesta sa na istý čas zmocnil aj Matúš Čák Trenčiansky a v roku 1458 sa stal hrad svedkom stretnutia Jiřího z Poděbrad s uhorskými stavmi, ktoré tu slávnostne privítali novozvoleného kráľa Matyáša Korvína. Najväčší rozmach dosiahlo mesto za rodu Žerotínovcov. Za Jana III. boli všetky hlavné prístupové cesty do Strážnice chránené mohutnými bránami s polkruhovitými baštami. Ešte dnes Strážnice víta svojich návštevníkov dvomi bránami Veselskou a Skaličkou. Patria k najpozoruhodnejším stavebným pamiatkam juhovýchodnej Moravy.

Rovnako pozoruhodná je aj kultúrna história Strážnice.

Žerotínovci podporovali bratské školstvo a v r. 1579 rozdelili školu na nižšiu a vyššiu. V rokoch 1604 - 1605 navštívoval "vyššiu bratskou školu" Jan Ámos Komenský. Presťahoval sa tam po smrti svojich rodičov a býval u svojej tety. Tu sa zoznámil s richtárovým synom Mikulášom Drabíkom, ktorý sa preslávil svojimi proroctvami o skaze Habsburgovcov. Tie použil Komenský vo svojej knihe Svetlo z temnôt. Keď sa prechádzame po meste a všímame si budovy, popri architektonických pamiatkach z minulosti a pamätných tabuliach na počest osobností, ktoré tu žili (napr. aj Purkyně), nemôžeme si nevšimnúť tabule, ktorými Strážničania upozorňujú, že v ich meste žil aj v koncentráku umučený novinár Eduard Urx a národná hrdinka Maruška Kudeříková usilovne študovala na gymnáziu, pomenovanej teraz po nej.

Populárny folkloristický festival sa konal po prvý raz v r. 1946 a záujem o neho neprestal ani dnes. V

Strážnické slávnosti - sprievod

© www.zamky-brany.cz

Dúfam, že nie som sama, kto bude považovať návštěvu tohto čarobného mesta za príjemný a svieži závan romantiky v dnešnom uponáhľanom svete. Stojí za to stretnúť sa s ním.

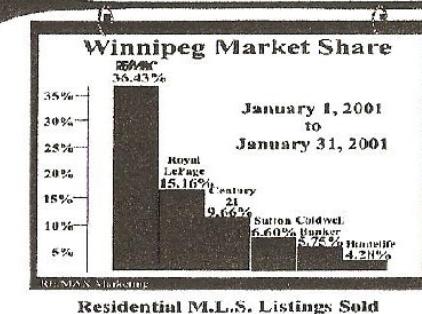
Danka Orihelová

2001 Gets off to a Bumper Start for RE/MAX

THE MARKET IS MOVING..... ARE YOU?

Buyers looking to relocate to this area are willing to pay top dollar due to the present shortage of homes. If you are planning to sell your home...NOW is the time!

If you know of anyone looking to make a move,
please call me.

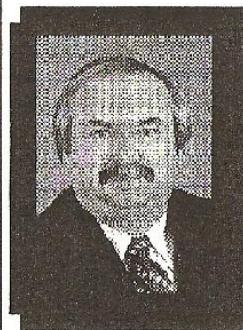

Call for a Free
Market Evaluation!

Richard Kohut
989-9000

For All Your
Real Estate Needs

RE/MAX

Čerešně ???

Přísady a jiné koření do polévek, to jsou vysoce důležité ingredience. Vhodně volené koření udělá z polévky to čím má správně být : rafinovaným provokatérem chuti a vábných představ, stimulátorem žaludčních štav.

Jednou jsem četl v jídelníčku tištěném v novinách tuto větu :"Pikantnost pokrmů z maďarské kuchyně spočívá především v tom, že Maďaři dodávají jídlu charakteristické chuti typickými přísladky."

Mám v tom své zkušenosti a bez dlouhého nucení a přemlouvání se o ně se svým čtenářem rozdělím.

Ona příhoda se udala v Budapešti a zavinila srocení obyvatel jedné městské čtvrti. Poloukaje se ulicemi, nějak jsem se dostal do Ujpesti a zastavil jsem se před ošalkami u stánků na trhu, upoután hromadami krásných červených bobuli s nápisem "Czeresznye, 1 kg - 6 Ft."

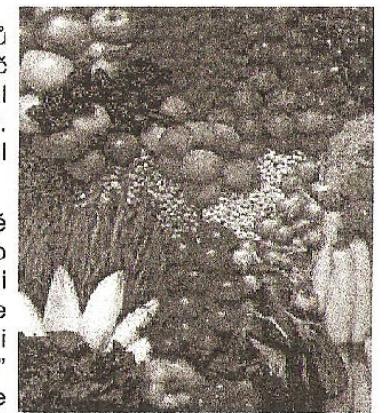
Tyto chutně vyhlížející plody mě lákaly už kolik dní; okusil jsem kaštany, granátová jablka, mišpule, ale ze všech nejvábnější jako malované czeresznye jsem ještě neznal.

Dnes jsem neodolal. Odpočítal jsem šest forintů a ukázal na hromadu. A hněd, jak mi je prodavač navázil, nedočkavě jsem sáhl do pytlíku, oblýskal jednu o svetr a pln žádostivosti ji vstřítil do úst. Stačilo jen dvakrát kousnout, abych poznal povahové rysy spřáteleného národa.

V okamžiku, kdy jsem začal skákat po jedné noze, pustil pytlík, oběma rukama se mlátil do kolen a z očí mi vytryskly prudy slz, seskupili se kolem lidé, kteří se domnívali, že jsem se ztratil. Plni účasti mě počali konejšit a vyptávali se mě na adresu. Opakovali slovíčko "Szálloda" a "Hotel", chlácholili mé naříkání a snažili se ze mne vypáčit sdělení, kde bydlím. Můj jazyk byl však ochrnut peklem, které mi žhnulo v ústech. Vyrážel jsem jen nesouvislé nářky, přičemž se mi z nosu valil dým; uvnitř jsem asi doutnal.

Mnozí tedy usoudili, že jsem hluchoněmý. Soucitně mi nabídli notes s tužkou a posunky mi dávali najevo, abych napsal adresu. Zavrtěl jsem hlavou a postříkal slzami nejbliže stojící naštěstí měli gumáky. Prodchnutí snahou pomoci, zavolali strážníka, z čehož jsem usoudil, že chtějí dát sebrat prodavače, který mi ten vitriol prodal. Začal jsem tedy ukazovat, že on za nic nemůže, a pokud jsem mohl vládnout jazykem, jenž se pozvolna vzpamatovával z ochrnutí, vyrážel jsem ze sebe: "- páli -- páliústa-- -!"

"Pályi utca!" vydechli naráz všichni spokojeně. Chácholivě mě poklepávali na ramena, zavolali taxikáře, udali mu tu adresu a on mě rád a ochotně dopravil do Pályi utca za most a za třicet forintů. Domů jsem se vracel tři čtvrti hodiny klusem. Večer mě přestala pálit ústa a začal mě pálit žaludek. Ráno mě přestal pálit žaludek a začalo mě pálit naopak. A dopoledne jsem ztrávil vsedě ve vaně.

Tak jsem poznal onu " typickou příasadu, nejpalčivější ze všech pálivých - czeresny. To byl můj nejjfantastičtější zážitek z Budapešti. Ověřil jsem si při něm, že není všechno zlaté co se třpytí, a ne všechno něžné, co se červená. Od té doby vím, že z czreszny, malé červené papriky podobné třešni, se odloupne malý lupinek a na chvíli ponoří do talíře polévky. Jen na chvíli a jen malý lupinek - jinak se vám polévka promění v ústech v sopečnou lávu.

(Z knihy "Muž v záštěře "Achille Gregor) vybrala I. J.

YOUTH CORNER

Point of interest

For those who have an interest in reading about the Czech Republic and Czech people there is the bilingual monthly magazine Český dialog (CZECH DIALOGUE). It is one of the first privately owned magazines to appear in post 1989 Czechoslovakia. The magazine strives toward the mutual exchange of opinions, experiences and life stories of people of Czech and Slovak origin all over the world. The magazine supports the development of democracy and the cultural, historical and spiritual values of the Czech nation. It stands at the crossroads of current events and changes in Europe.

You can find the Czech Dialogue at the Website:

www.cesky-dialog.cz

Magazine can be ordered at: Český dialog, Legerova 61, 120 00 Praha 2, CR

Tel. a fax: (420 2) 24 94 11 49 , 24 94 19 76, linka 221

e-mail: strizovska@yahoo.com

Interested in Writing?

Enter the Rčka Youth Short Story
Competition

Maximum 2 pages. Topic of your choice.

Deadline: August 1st, 2001

Prize: 2 passes for entrance into the Heart of

ODIŠIEL NÁM KAROL DOBIÁŠ

19. marca 2001 sa Winnipeg rozlúčil s prominentným slovenským huslistom, koncertmajstrom WSO, Karolom Dobiášom. Jeho osobnosť a hudba, ktorú svojimi huslami vykúzli, nám navždy zostane v pamäti.

S hudbou sa Karol Dobiáš zoznámil ako malý chlapec v dedinke Klátová Nová Ves, kde pri rôznych slávnostných príležitostiach počíval cigánsku kapelu. Karol Dobiáš prišiel do Kanady ako 7-ročný. Jeho matka milovala hudbu a hneď po príchode do Toronto kúpila synovi husle, aby mu vyplňa čas po vyučovaní. Husle prirástli malému Karolovi k srdcu a zanedlho začal študovať hru na husliach na Royal Conservatory of Music. Na konzervatóriu pracoval Karol Dobiáš ako koncertmajster novovytvorenej Canadian Opera Co. Po ukončení štúdia dostal ponuku pracovať ako koncertmajster a sólista kanadského Národného baletu, s ktorým 9 rokovcestoval po Kanade, USA a Mexiku. Nasledovalo štúdium u Ivana Galamiana v New Yorku, Henryka Szerynga v Ženeve a českého huslistu Josefa Suka. V 1975 bol Dobiáš pozvaný bratislavskou agentúrou Slovkoncert, aby vystúpil ako sólista so symfonickým orchestrom v Piešťanoch. Vystupovať v rodnej zemi a ešte k tomu pred zrakmi príbuzných bolo pre Karola Dobiáša veľmi vzrušujúca.

Ako člen Toronto SO vystupoval v Japonsku, V. Británii a Francii. S orchestrom rozhlasovej stanice CBC nahrával so skladateľmi ako Stravinsky, Britten a Copeland. V 1970 sa stal koncertmajstrom Edmonton SO a založil Edmonton Trio, s ktorým účinkoval na Stradforskem hudobnom festivale. V 1972 mu Maestro Piero Gamba ponúkol pozíciu koncertmajstra v Royal Winnipeg Ballet a WSO. Zoznámenie s klavíristkou Irmgard Baerg mu umožnilo hrávať duo koncerty a recitály pre CBC. Spojenie s čelistom Gary Stuckom umožnilo vytvorenie Canada West Trio, ktoré sa stalo na stanici CBC veľmi populárnym.

Do rodného Slovenska chodil Karol Dobiáš často. V roku 1990 tam vystupoval s prednesom Vivaldiho a Bachovo koncertu. O 4 roky usporiadal súťaž mladých slovenských huslistov, ktorá nesie jeho meno. Prvá súťaž sa konala v 1996 v prekrásnej bratislavskej Redute. Prví tria víťazi dostali finančné odmeny a ten, čo sa umiestnil ako prvý, mal zaručené vystúpenie so Slov. Filharmonickým orchestrom. Od roku 1997 sa finančné odmeny pre víťazov zvýšili a tejto "Medzinárodnej husľovej súťaže Karola Dobiáša" sa môžu zúčastniť mladí huslisti zo všetkých krajín sveta.

V máji 1996 sa vo winnipegskej Katedrále Sv Jána konal "Rozlúčkový Koncert", ktorým sa Karol Dobiáš - za doprovodu pianistky I. Baerg a organistu Richarda Greiga - rozlúčil s priateľmi a členmi krajanskej komunity. V lete toho istého roku usporiadal rozlúčkový koncert v sobášnej siene kaštieľa v Klátové N. Vsi. Pamätám sa, ako sa Karol na oba tieto koncerty tešil a čo pre neho znamenalo povedať "do videnia" ľuďom, ktorých mal tak rád. Posledný koncert na ktorom umelec spolu s klasickým gitaristom Rodney Machovcom vystupoval sa konal 18.4.1998 na winnipegskej univerzite. Bol venovaný ČSPJ k príležitosti jej 85.výročia. Bol to koncert, na ktorý nikto z nás do smrti nezabudne.

Karol Dobiáš bol veľký umelec, veľký človek. Bude nám chýbať. A nielen nám. Celý hudobný svet je ochudobnený jeho odchodom.

Pripavila Danka Orihelová

Jak jsem se učil kouřit

Ať si kdo chce co chce říká, ať si mamka slzy utírá, k dokonalému mladému muži patří cigareta jako k velbloudovi hrby. Pravda, žvýkačka zahraniční výroby správně nasazená na dásni také vyvolá obdiv a samovolná bublina při řeči s ředitelem školy vykoná své, ale cigárko je cigárko. Vůbec nechápu, jak jsem bez něj těch třináct let mohl žít. Ovšem, již v deseti jsem popotahoval z dřivek omotaných vatou, ale to nebylo ono. Také tolik vychvalované bafaní z rákosových doutníků, které u nás zavedl zemědělský synek Lanýž, nepřineslo očekávanou slast. Úplným extrémem byl pak vynález 8.C. Vdechování kouře z nedlouhé hadičky naplněné suchou trávou. Několik ožehnutých tváří hovořilo však jasně proti, neledě k tomu, že někteří chlapci po těchto pokusech za školní zdí potupně vrhli. Záhy jsme si my, kuřiva chtiví uvědomili, že máme-li techniku kouření zvládnout bez újmy na zdraví, musíme se odevzdat do rukou odborníka. A osud k nám byl milostiv.

S prvním zářím přihrál nám do třídy propadlík Janeba, známějšího, a to i mezi učiteli, spíše pod přezdívkou Nikotin. Kromě kouření snad tento člověk neuměl nic. Svou profesi však ovládal se zručností majitelů opiových doupat. Janebova spolčeba cigaret byla fantastická, a nebylo tedy divu, že již koncem září rozprodal veškeré učebnice propůjčené státem a tak ze školních pomůcek mu zbyl jedině pytlík na cvičky k prasknutí napěchovaný nedopalky, které cestou do školy zručně nabodával po refýzích speciálně upraveným příložníkem. Není divu, že Janeba se na první pohled odlišoval od svých vrstevníků. Již sama postava připomínala vyklepanou cigaretu a čapce se ne neprávem říkalo popelník. Vůni pak připomíнал dobře zavedenou tabákovou plantáz v době sklizně. Šaty vetché, na mnoha místech propálené a pod kůží na bříše zašity tři cigarety, jak Janeba tvrdil pro případ ztroskotání.

Ačkoli na škole bylo kouření důsledně pronásledováno a astmatický učitel Rejhon kontroloval, převlečen za instalatéra, chlapecké záchodky i během výuky, Janebův zlozvyk byl učiteli i ředitelem tolerován. Jedině v hodinách si nesměl Nikotin zapálit. Řešil to tedy tím, že šlukoval naposledy sc vstupem učitele a kouř pak vysukoval dobrých dvacet minut do penálu. Krom toho jej hodnější profesori posílali co chvíli s oběžníky a vzkazy, dobré vědoucc, že ihned za dveřmi popustí Janeba uzdu své vášni.

Tradovalo se dokonce, že jakýsi bývalý učitel, smuten, že ten den nevykonal dobrý skutek, vyslal Janebu při odpoledním vyučování hlídkovat k blízké trafice, nekupuje-li nekdo z žáků tabákové výrobky. Není třeba zdůrazňovat, že naše srdce se pro Nikotina nadchla. Záhy jsme mu dělali domácí úkoly, nosili svačiny a ti

šťastnější, kdo sehnali i cigarety. A pak přišel den, na který jsme se tak těšili nejvíce, kdy v cihelně za městem nás měl naučit kouřit. Počítalo se, že nás, učňů, přijde osm. Lukáš, Pazderka, Pilný, Závoz, Weis, Děravý, Smolík a já. Ale dorazilo nás jen šest. Závozovi bohužel zemřela tetička a tak zklamaný spolužák

místo kouření udivoval příbuzné pláčem. Pitomec Pazderka nevydržel muka čekání a zapálil si již doma v poledne ve spíži a byl přistižen otcem, jdoucím mlsat rum. My ostatní jsme již před třetí netrpělivě vyhlíželi Janebu, respektive kouř, který ho vždy signalizoval, takže náhodnému chodci by se zdálo, že se neblíží kamarád, ale sentinel. Přesně ve tři dorazil kouř k nám. "Doufám, že nikdo neporušil můj zákaz obědovat," řekl Janeba úvodem a vyzval nás, abychom předvedli své kuřácké zásoby. Cigarety cizích značek ihned zabavil, řka, že jsou pro nás, začátečníky, moc silné. "Co budu ale kouřit já?" zeptal se šmelinářský synek Smolík, který donesl pouze stovku Chesterfieldek. Janeba mu podal své dvě Lipy. Pak už nic nebránilo tomu, abychom si zapálili. Janeba se ukázal jako rozený pedagog. Věnoval se nám individuálně a dohlížel, zda jeden každý správně šlukuje. Na stěnu cihelný nakreslil pak průřez dýchacím ústrojím, aby ukázal jak nejlépe využít vdechnutého kouře. Pravda je, že nákresu již někteří z nás nemohli věnovat dostatečnou pozornost. Weise jsme dokonce museli omývat vodou. Když se probral, doznal, že v poledne jedl kachnu. Ta ostatně za chvíli byla i mezi námi. To už nám Janeba zapaloval další cigarety. Nikdo nemluvil, neboť kouření nám nepůsobilo ten požitek, o kterém jsme snili. Zatím co Janeba si labužnický pochutnával na chesterfieldkách, nám bylo huř a huř. Bezvěrc Děravý, který měl normálně pro Boha jen slova pohrdání, se začal nečekaně polohlasně modlit. Úplně omámený Smolík pak jen tisíce plakal a sháněl se po papíru, chtěje psát závěr. Za hodinu už bylo úplně jedno, kdo v poledne jedl a kdo se postil a domů nás za tmy rozvázel Janeba na dvoukoláku.

A tak se toho dne naučil kouřit pouze Závoz, jemuž pozůstalí na pohřbu nabídli cigaretu aby utišil žal a pitomec Pazderka, jehož otec si při rumu uvědomil, že ve dvou se to lépe táhne.

Z Modré Meruňky převzal JK

Víte, že....

Máme česko-slovenský pěvecký kroužek? Kdysi se o nás říkalo, že jsme národ muzikantů, je to ještě pravda? Každý kdo si rád zapívá, připojte se a zavolejte o bližší informace paní Gwenith Norek: 475-5758

Nevieme spolu žiť?

Žijeme v dobe, kedy ľudské sny sa nielen stávajú skutočnosťou, ale predstihujú všetky naše očakávania. Neuveriteľný technologický pokrok má však aj tienistú stránku: pokles v ľudských vzťahoch, ktoré - ako vieme - boli odnedávna veľmi dôležitou náplňou ľudského života od jeho narodenia až do smrti.

V minulosti všetky generácie žili spolu v svornosti a vážnosti. V dnešnej dobe nám často chýba príbuzenský, priateľský a susedský vzťah, na ktorý bola naša generácia doma zvyknutá a ktorý nám bol samozrejmosťou. Tak ako naši predkovia, aj v našej generácii sme žili pre druhých, nepoznali sme pocit osamelosti či opustenosťi. Zdieľali sme všetko - dobré i zlé - spoločne. Verili sme v potrebnosť autority; vážili sme si našich rodičov, učiteľov a predstavených.

V dnešnej dobe - a hľavne na americkom kontinente - prevláda individualizmus. Každý žije sám pre seba a zabúda na rodinu a priateľov. Vzťah k príbuzným a osobám v našom bezprostrednom okolí sa zoslabil, a starosť o seba samého a zlepšenie súkromných záujmov prevláda nad inými záujmami. Ľudia, ktorí na jednej strane dokážu byť oddaní a obetaví k svojim životným partnerom, dokážu byť nevšíamví, bezcitní a bezohľadní voči druhým ľuďom. Oddanosť akoby v dnešnej dobe vypršala. Možno, že pracovné podmienky v dnešných multikorporáciach či vládnych úradoch podnetili či prispeli k tomuto odcudzeniu. Spoločnosť sa stáva nepriateľská a susedská pomoc čoraz zriedkavejšia. Hrdosť z toho, že sme časťou spoločnosti sa vytráca. To znamená, že spojivko, ktoré drží národ spolu a dáva mu hybnú silu sa tiež začína zoslabovať. Odcudzenie viedie k prehĺbeniu individualistických tendencií, atď..

V dnešnej dobe sme zaplavovaní informáciami, tlakom médií a počítačových výmoženosťí. Osobný styk je do značnej miery nahradený elektronickou poštou, telefónne konverzácie sú čoraz zriedkavejšie. Elektronicky nám prichádzajú slávnostné oznámenia a gratulačné karty. Sú pekné, lákavé, ale nepotešia tak, ako tie, ktoré sme dostali poštou. Prečo asi?

I v našej starej vlasti je dnes situácia iná. Zdá sa, že celá ľudská spoločnosť akoby sa rozpadla na mravenčeky - súkromníčky. Ak vobec kedy bola zjednotená. Hádam pár týždňov/mesiacov po sametovej alebo inej revolúcii. Pojem rodina už neznamená to, čo kedysi. Čoraz častejšie prichádza k odcudzeniu a bariéry v samotných rodinách, medzi rodičmi a deťmi, nie sú už zriedkavým javom. Táto situácia viedie k vzájomnej izolácii, ktorá má často tragické následky.

Ani v dnešnej modernej dobe by sa nemalo zabúdať na citovú stránku. Čo by sa stalo, keby sme si našli čas posiedieť si a od srdca sa porozprávať s našimi deťmi, starnúcimi rodičmi, osamelými príbuznými, či priateľmi?

Potešiť náštevou, pozvať ich na výlet, alebo stráviť s nimi deňčik dovolenku. Pomôcť vyriešiť osobné problémy, či ochrániť ich pred beznádejnosťou a osamelosťou, ktorú neraz pocitujú. Jednoducho, spríjemniť ich život.

Možno raz sa nám to vráti späť

Danka Orihelová

20

Jak jedli naši predkové

Česká a moravská kuchyně byla v historii proslavena a mnohé pokrmy z Čech obohatily svetovou kuchyni. Nemám na mysli lenom plzeňské pivo, od kterého se některá světlá piva ve světě jmenují PILSNER, něbo české knedlíky, nebo lívance.

Už ve středověku napsal Johannes Burzbach, co se o české kuchyni říká : český vepř řeřichem splyne, což právě vyjadřovalo, že se v české kuchyni používalo hodně koření.

Když se podíváme na historickou kuchyni, sbíhají se nám sliny. Ovšem vždy nebyly plné mýsy na stolech, snad s výjimkou panských stolů. Z dějepisu víme, že české země postihlo pář hladomorů , ale to už je o něčem jiném. Když se začteme do historie každého národa, zjistíme, že hlavní potravou (kromě masa) byly obiloviny. Byly to předchůdci dnešních obilovin - žito, pšenice, ječmen, oves a proso. Než se z nich vypěstovala dnešní podoba obilí, trvalo to celá staletí.

Z obilí, nejprve drceného, pekli naši předkové placky. Spočátku jen neuměle, - zadělávaly se vodou, pak se do nich začala dávat sůl, mazaly se medem. Jednou z nejdůležitějších obilovin bylo proso.

Důležitou součástí stravy byl chléb. Maso se peklo na rožni, vařilo se nad ohněm v zavřených nebo postavených nádobách. Při přípravě pokrmu používali právě naši předkové od nejstarších dob omastku a koření (bedrník, mátu, kmín, anýz, atd.). K přípravě pokrmů používali med a sůl.

Slované, usídlení v našich krajích, byli značně pokročili v zemědělství. Všichni víme ze Starých pověstí českých, že i Přemysl Oráč byl za knížete českého povolán od pluhu. Podle záznamu z Kosmovy kroniky měl Přemysl k snídani chléb, kus sýra a vodu.

V kronikách se zachovalo málo zpráv o jídle a kuchyních. Víme, že naši pohanští předkové konali shromáždění a žerty a po nich obětní kvasy.

Se vzdělaností se lidé snažili zdokonalit v úpravě pokrmů a vaření povznesli na kuchařské umění. Rukopisné kuchařské knihy se zachovaly převážně v klášterních kuchyních .

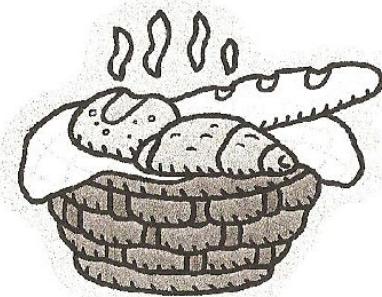
Kosmas se zmiňuje ve své kronice, že stůl v našem pojedí se začal používat až koncem 11. století. Dlouho se sedávalo na lavicích, židle jako samostatná sedadla se objevila až později. Služebný a selský lid ovšem stoloval hůře. Jídávali ze společných dřevěných a hliněných nádob, používali dřevěné lžíce na rozdíl od panstva, které mělo lžíce, nože, slánky, číše, poháry, konvice, velké mýsy a misky z mědi nebo ze stříbra. Ovšem pivo, medovina a víno byli společné oběma stavům.

Naši předkové měli pověst dobrých hostitelů. Polévka patřila ke každému obědu, v oblibě byly také omáčky. Masa se připravovala sekaná a tloučena v moždří. Z mouky se pekly chleba režný a bílý, housky, makovce a vdolky. Varmuže se připravovaly z jablk i jiného ovoce, cukrovinky (konfekty)se prodávaly u apotekářů. Sýrem se zajídal a veškeré hostiny se

vyznamenávaly hojností ryb.

Možná proto byli naši předkové zdraví lidé. Neměli potíže s nadváhou a špatným složením potravy. Nemuseli držet různé diety nebo si sestavovat jídelníček z rýže a přírodních potravin, jako to děláme my. Jedli a pili, co jim země dala, co si sami vyprodukovali, aniž by používali různá hnojiva. Snad to jediné hnojivo, které všichni tak důvěrně známe, a to - hnůj od dobytka. Ještě teď cítím vůni venkova! Možná to byla vůně hnojiště za chalupou mé babičky, ale rozhodně později to byl smrad z "jezdeckých" nevyvážených obřích hnojišť, které trůnily u každého kravína nebo vepřína.

Nezaškodilo by si vzít poučení i z denního rozdelení jídla, které naši předkové dodržovali:

"Snídaně je přirozená potřeba jídla, oběd už ukazuje na lačnost konzumenta a večeře by se měla rozdělit s hostem nebo přítelem, ale hlavně by měla být skromná v jídle i pití".

Položme si ruku na srdce nebo raději na žaludek či naše velká břicha s otázkou před započetím každého jídla.: Skutečně potřebujeme tak hodně jíst a pit?

Pokračování příště : *Co jedl a pil "otec vlasti" Karel IV.*

B. Dobrovolná

(Historické údaje byly vybrány a sestaveny z knížky "Toulky českou minulostí").

ADRIA TRAVEL SERVICES

SONJA PAUNOVIC
GENERAL MANAGER

828 Notre Dame Ave.
Winnipeg, Manitoba
Canada R3E 0M5

Bus: (204) 982-1200
Fax: (204) 774-0948
1-888-72-ADRIA

Email: adria@mb.sympatico.ca

Časopis Říčka je vydáván čtvrtletně Československou Podpůrnou Jednotou ve Winnipegu pro krajany českého a slovenského původu. Toto číslo (Léto 2001) bylo vytiskeno nákladem 350 výtisků a rozesláno zdarma. Redakce nemusí vždy souhlasit s publikovanými texty, za jejich obsah zodpovídá autor.

Redakce: Danka Orihelová - šéfredaktorka, Stan Jančar - grafická úprava, Jerry Klimeš, Iva Jančarová.

Veškeré připomínky a ohlasy na obsah, příspěvky, dopisy čtenářů, návrhy a inspirace, jakož i finanční podpora tohoto časopisu jsou srdečně vítány! Korespondenci a dotace můžete prosím zasílat na následující adresy:

Naše E-mail: casopis-ricka@home.com

Ostatní pošta: Czechoslovak Benevolent Ass'n. c/o RICKA
154 McKenzie St., Winnipeg, MB, R2W - 5A2

nebo : Mrs. D. Orihel, 744 Park Blvd. S. Winnipeg, MB, R3P 1W3
tel.: (204) 668 - 6605, E-mail: orihel@home.com

Mrs. Iva Jančar, 1225- 1630 Henderson Hwy, Winnipeg, MB, R2G-2B9,
tel.: (204) 339 - 9817, E-mail: stan.jancar@home.com

Mr. Jerry Klimes, tel.: (204) 338 - 9629, E-mail: klimes@escape.ca

Inzerce v tomto časopise je vítána! Ceny za uveřejněné inzeráty jsou následující: 1/4 str. - \$10.00, 1/2 str. - \$20:00, celá strana - \$35.00

Těm krajanům, kteří využijí možnosti inzerce nebo se rozhodnou náš časopis finančně podpořit předem co nejsrdečněji děkujeme

Klubový bar nabízí

Prazdroj, Becherovka, Radegast,
Tuzemský rum, Vavřinecké červené,
špekáčky, jítrnice, jelita, mor. klobásy,
debrecínské páry a jiné dobroty.

Otevřeno ve čtvrtek od 7:00 do 11:00
v pátek a sobotu od 7:00 do 1:00

154 McKenzie St., Winnipeg

tel.: 589 - 7483

kulečníkový stůl v provozu !!!

